

Sotkamon kunta
Uutelan osayleiskaava

Kaavan laatijan vastineet; ehdotusvaihe

20.1.2025

Uutelan osayleiskaavan kaavaehdotusmateriaali on ollut nähtävillä ehdotusvaiheen kuulemista varten 11.11.-13.12.2025 välisen ajan. Lausunnot saatiin Kainuun liitolta, Pohjois-Pohjanmaan Ely-keskukselta ja Kainuun Ely-keskukselta. Tukes, Luke ja Säteilyturvakeskus ilmoittivat, että heillä ei ole lausuttavaa. Muistutuksia ei saatu.

Pohjois-Pohjanmaan Ely-keskus 10.12.2024

Liikenne- ja infrastruktuuri -vastuualue on 30.8.2024 antamassaan lausunnossa todennut, että kaavaehdotusvaiheessa on hyvä tarkastella vielä tarkemmin yhteisvaikutuksia Terrafamen kaivoksen kuljetusten kanssa maantieverkon osalta. Kaavaselostuksessa tulee arvioida, kuinka paljon kokonaisuudessaan liikennemäärät lisääntyvät sekä maantiellä 8730 että 870, mikäli molempien kaivoshankkeiden toteutumisen myötä kuljetusten määrä arvioidaan lisääntyvän ennakoitusti. Kaavaselostuksessa on tärkeää tuoda myös esille, aiheuttaako liikennemäärän huomattava lisääntyminen alueelle suunniteltujen hankkeiden myötä liikennejärjestelyiden osalta muutostarpeita maantieverkolle. Lisäksi onnettomuustietojen päivitystarpeesta on huomautettu.

Kaavaselostuksen mukaan Uutelan kaivoksen pääasiallinen kuljetusreitti kulkee suunnittelualueen vieritse kulkevan maantien 8730 (Komulanlammentie) kautta seututielle 870 (Tuhkalantie) Kajaanin suuntaan Punasuon tehtaalle. Yhteisvaikutukset viereisen Terrafamen kaivosalueen kanssa vaikuttavat liikenteeseen maantiellä 870. Molempien kaivosten liikennöinnin lisääntyessä edellä mainitulla maantiellä liikennöinti kasvaisi siis kokonaisuutena huomattavasti, kuitenkin suurimmilta osin Terrafamen kaivostoimintaan liittyvän liikennöinnin vuoksi. Kasvavien liikennemäärien myötä liikenteen sujuvuus ja liikenneturvallisuus ko. tieosuuksilla heikkenee. Liikenteen lisääntymisen vaikutukset arvioidaan kohtalaisiksi. Alueella on kuitenkin vain vähän asutusta ja muuta liikennettä, joten nykyisen tieverkoston arvioidaan soveltuvan hyvin osayleiskaavan mahdollistaman tilanteen mukaiseen liikennöintiin, eikä tiestö ei vaadi erityisiä kunnostustoimenpiteitä liikennemäärien kasvusta johtuen.

Liikenne- ja infrastruktuuri -vastuualueen näkemyksen mukaan kaavaehdotuksessa on huomioitu riittävällä tavalla kaavaluonnoksesta annettu lausunto liikenneasioiden osalta ja kuvattu riittävällä tasolla kaavahankkeen liikenteelliset vaikutukset. Liikenne- ja infrastruktuuri -vastuualueella ei ole huomauttamista kaavaehdotuksesta.

Kaavanlaatijan vastine: Merkitään tiedoksi.

Kainuun liitto 12.12.2024

Osayleiskaavan laadinnassa on otettu huomioon voimassa oleva Kainuun maakuntakaavoitus. Uutelan kaivos on osoitettu Kainuun maakuntakaavassa 2020 kohdemerkinnällä kaivos tai kaivostoimintaan tarkoitetuksi alueeksi kohdemerkinnällä ek. Osayleiskaavan kaavaehdotuksen kaavaselostuksessa on käsitelty osayleiskaavan suhde maakuntakaavaan sekä kaavaa laadittaessa on kiinnitetty huomiota kaivostoiminnan ympäristövaikutuksiin tuotannon aikana ja sen päätyttyä sekä yhteisvaikutuksiin muiden hankkeiden kanssa.

Täsmennyksenä kaava-asiakirjoihin todetaan seuraavaa: osallistumis- ja arviointisuunnitelman (4.10.2024) sivulla 6 oleva Kainuun tuulivoimamaakuntakaavaa 2035 koskeva maininta

”kaavaehdotuksen” esitetään poistettavaksi ja osayleiskaavan kaavaselostuksen sivulle 55 esitetään tehtäväksi lisäys ”... ote voimassa olevien maakuntakaavojen ja Kainuun tuulivoimamaakuntakaavan 2035 epävirallisesta yhdistelmäkartasta” sekä sivulle 56 kuvan 28 tekstiin esitetään tehtäväksi lisäys ”... maakuntakaavojen ja Kainuun tuulivoimamaakuntakaavan 2035 epävirallisesta yhdistelmäkartasta (Kainuun liitto, 2023)”.

Kainuun liitto toteaa, että osayleiskaavan mukainen Uutelan kaivosalueen laajennus edistää maakuntakaavan toteuttamista. Kaivoksen laajennus ei ole ristiriidassa maakuntakaavoituksen keskeisten tavoitteiden ja periaatteiden kanssa.

Kaavanlaatijan vastine: Lausunnon mukaiset muutokset on tehty osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan sivulle 6 sekä kaavaselostukseen sivulle 55.

Kainuun Ely-keskus 13.12.2024

Vuosien 2018–2019 aikana hankkeesta, Uutelan kaivoksen laajentaminen, on toteutettu ympäristövaikutusten arviointimenettely (YVA-menettely). Todettakoon, että kaavan vaikutusten arvioinnissa on hyödynnetty sekä YVA-selostusta että yhteysviranomaisen Kainuun ELY-keskuksen perusteltua päätelmää. Kaavan vaikutusten arviointi on tehty huolella ja kattavasti ja vaikutukset on selvitetty MRL 9 §:n tarkoittamassa laajuudessa kaavan tehtävä ja tarkoitus huomioiden

Kaavaselostuksen mukaan valmisteluvaiheen kuulemisen aikana tullaan järjestämään vuorovaikutustilaisuus kunnassa, jossa osalliset voivat tavata kaavan laatijan edustajan ja keskustella kaavaratkaisusta. Myös osallistumis- ja arviointisuunnitelman (OAS) mukaan kaavaluonnoksen nähtävillä oloaikana järjestetään yleisötilaisuus. Todettakoon, että kaavaselostuksesta ei ilmene, onko tätä vuorovaikutustilaisuutta järjestetty.

Kaavaselostuksen kohdassa 8 on käsitelty osayleiskaavan toteutusta ja kohdassa 8.1.7 on kuvattu rakennus- ja toimenpidelupia. Todettakoon, että rakentamislain tullessa voimaan 1.1.2025, rakennuslupa muuttuu rakentamisluvaksi ja toimenpidelupa poistuu lupamenettelyistä.

Kaavanlaatijan vastine: Kaavaselostuksen kohtaan 5.3.6 lisättiin valmisteluvaiheen vuorovaikutustilaisuuden ajankohta sekä uuden lain mukaiset muutokset on tehty kohtaan 8.1.7